

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015 ISO/IEC 27001:2013
1051 СОФИЯ, УЛ. "ТРИАДИЦА" № 2, ТЕЛ.: (+3592) 8119-443, ФАКС : (+3592) 81 19572, WWW.MLSP.GOVERNMENT.BG

Проект!

**ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

Д О К Л А Д

от

**ИВАЙЛО ИВАНОВ
МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА**

ОТНОСНО: Проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за реда и данните, необходими за извършване на вписване в регистъра на заетостта

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМ. МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, внасям за разглеждане от Министерския съвет проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за реда и данните, необходими за извършване на вписване в регистъра на заетостта.

I. С проекта на акт се предлага:

1. приемане на Наредба за реда и данните, необходими за извършване на вписване в регистъра на заетостта;

2. промени в Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж.

1. Необходимостта от приемане на Наредба за реда и данните, необходими за извършване на вписване в регистъра на заетостта, произтича от промените в Кодекса на труда (КТ) и в Закона за държавния служител (ЗДСл), приети със Закона за изменение и допълнение на Кодекса на труда (обн., ДВ, бр. 85 от 2023 г.).

С промени в глава седемнадесета, раздел I на КТ, в сила от 1 юни 2025 г., се създава задължение за изграждане на регистър на заетостта, който съдържа единните електронни трудови записи на работниците и служителите. Изграждането и поддържането на регистъра на заетостта е възложено на Националната агенция за приходите (НАП). Регламентирано е, че единният електронен трудов запис е електронен документ, който съдържа данни и обстоятелства, свързани с трудовата дейност на работника или служителя и е официален удостоверителен документ. С промените в Закона за държавния служител (ЗДСл), в сила от 1 юни 2026 г., е предвидено в регистъра на заетостта да се вписват данни за служебните правоотношения на държавните служители.

Разпоредбата на чл. 62, ал. 5 КТ предвижда Министерският съвет, по предложение на министъра на труда и социалната политика, съгласувано с изпълнителния директор на Националната агенция за приходите и председателя на Националния статистически институт, да определи с наредба реда и данните, необходими за извършване на вписване в регистъра на заетостта (Наредбата). В чл. 120 от ЗДСл е регламентирано, че с наредбата по чл. 62, ал. 5 от КТ следва да се определи и редът за водене на регистъра на заетостта във връзка с държавната служба.

Обхватът на Наредбата е съобразен с промените в Кодекса на труда, в сила от 1 юни 2025 г. и в Закона за държавния служител, в сила от 1 юни 2026 г., в които се предвижда задължение с нея да се определи формат и ред за съхранение на данните в регистъра на заетостта, ред и срокове за вписване, заличаване и удостоверяване на обстоятелства, условия за достъп до данните, ред и права на изпълнителния директор на НАП за достъп до данни в други регистри във връзка с воденето на регистъра на заетостта, както и ред за достъп до данните в единния електронен трудов запис и ред за предоставяне на информация от регистъра на заетостта. В съответствие с чл. 350а, ал. 4 на КТ в обхвата на наредбата е включен и ред за вписване на данни в единния електронен трудов запис от инспекцията по труда.

В изпълнение на промените в Кодекса на труда, след приемането на Наредбата от Министерския съвет, в срок до 1 юни 2025 г., изпълнителният директор на НАП следва да изгради регистъра на заетостта. Поради това нормативно установените изисквания в Наредбата са предпоставка за изграждане на регистъра на заетостта и премахването на хартиените трудови книжки.

2. Със Закона за изменение и допълнение на Кодекса на труда, в сила от 1 юни 2025 г., в раздел I от глава седемнадесета на Кодекса на труда са отменени разпоредбите относно: представянето, издаването, съхранението и вписването на данни в трудовата книжка, отговорността на работодателя при незаконно задържане на трудовата книжка, задълженията на инспекцията по труда за издаване на нова трудова книжка при изгубване на старата и др. След тази дата данните относно възникването, изменението и прекратяването на трудовото правоотношение ще се съдържат в единния електронен трудов запис. В тази връзка, след 1 юни 2025 г. ще отпадне задължението на работодателя да вписва посочените данни в трудовата книжка на работника или служителя.

С промяната в чл. 356 на КТ е предвидено Министерският съвет да издава наредба само по прилагането на раздел втори „Трудов стаж“ от глава седемнадесета, т.е. относно въпросите отнасящи се до трудовия стаж. Поради тези изменения в КТ се предлага промяна

и в Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж, като подзаконов нормативен акт, който да урежда въпросите по прилагане на разпоредбите на КТ, свързани с трудовия стаж.

Конкретните предложения, които се правят с проекта на Постановление на Министерския съвет, са:

1. С член единствен от проекта на постановление се предлага приемането на Наредба за реда и данните, необходими за извършване на вписване в регистъра на заетостта.

С раздел I „Общи положения“ от Наредбата се определя нейното съдържание: сроковете, начинът и редът за събиране и съхранение на данни в регистъра на заетостта, условията и редът за достъп до данните в регистъра на заетостта.

Раздел II „Регистър на заетостта“ определя съдържанието на регистър на заетостта, единния електронен трудов запис и на електронния трудов запис. В него се съдържат разпоредби относно правомощията на Националната агенция за приходите (НАП) за създаване и поддържане на регистъра, служебното вписване на данни за прекратяване на трудово или служебно правоотношение или заличаване на данни в единния електронен трудов запис. Регламентирано е правото на НАП на достъп до данни от други регистри, които съдържат идентификация на физически и юридически лица, за да се поддържа актуалността на данните в регистъра на заетостта.

Определена е процедурата за обмен на информация между НАП и Националния статистически институт (НСИ) във връзка с изпълнение на задължението по чл. 347, ал. 5 КТ за публикуване на данни относно заетостта. Обхватът на статистическата информация относно заетостта е определен в чл. 6 от Наредбата – за броя на трудовите и служебните правоотношения, за основното възнаграждение и за работното време. Други данни от регистъра може да се публикуват по решение на председателя на НСИ. В § 1 от преходните и заключителните разпоредби е предвидено данните по чл. 6 да се публикуват от НСИ като Експериментална статистика, основана на административни регистри, а публикуването на данните да започва с информация, която се отнася за 2027 г., по ред и начин утвърдени от председателя на НСИ. По този начин се изпълнява задължението да се определи обхватът на данните, които следва да се публикуват от НСИ.

В третия раздел „Единен електронен трудов запис“ са определени лицата и органите, които имат правата за извършване на вписване, коригиране и заличаване на данни в единния електронен трудов запис. Вписването на данните в регистъра става въз основа на приетите в НАП електронни трудови записи. Предвидено е електронни трудови записи да се подават по определен ред - по електронен път, чрез използване на квалифициран електронен подпис чрез портала за електронни услуги на НАП или на електронен носител с придружително писмо, съгласно приложение № 4 към наредбата. Осигуряването на възможност за подаване на данните по електронен път ще намали административната тежест за работодателите, които чрез използването от тях информационни продукти ще могат бързо и безплатно да подават необходимите данни. За работодателите, които не ползват електронни услуги се запазва възможността да подават данни и чрез придружително писмо.

В разпоредбите на чл. 10 и чл. 11 от Наредбата са регламентирани сроковете за подаване на електронен трудов запис от работодателя и органа по назначаване. Еднозначно са определени вида на данните и сроковете, в които следва да се подават при възникване, изменение или прекратяване на трудовото или служебното правоотношение. Определени са

и сроковете за подаване на данни при промяна на работодателя или органа по назначаване. С приложение № 1 и № 2 към Наредбата е определен формата, по който се подават данните, с което се позволява безпрепятственото им вписване в регистъра на заетостта. Към приложенията са изготвени подробни указания за попълването им, което ще е от полза за всички задължени лица.

Уредена е процедура за вписване, коригиране или заличаване на данни от работодателя и органа по назначаване, когато контролен орган на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ или орган по приходите на НАП при проверка констатира несъответствие между вписани данни и фактическите условия по трудовото или служебното правоотношение. Дадена е възможност и за вписване, коригиране или заличаване на данни по инициатива на работодателя и органа по назначаване (чл. 13 от Наредбата).

В съответствие с чл. 350а КТ и чл. 119а ЗДСл са определени случаите и сроковете, в които се вписват данни в регистъра чрез подаване на електронен трудов запис от длъжностно лице от инспекцията по труда (чл. 14 от Наредбата). По този начин контролните органи ще имат възможност да вписват или коригират съответните данни, когато работодателят или органът по назначаване не е направил съответните вписвания или не е възможно да се направи от него. С оглед осигуряване на единен формат на данните, които ще се подават от длъжностно лице от инспекцията по труда с Наредбата се утвърждава специален формат (приложение № 3), което ще се подава от длъжностните лица на инспекция по труда.

В чл. 12 от Наредбата е регламентирано задължението на НАП да удостовери получаването на единния електронен трудов запис, като издаде протокол съгласно приложение № 5, който съдържа данни за вписаните и за невписаните електронни трудови записи, и причината за невписването им. В тридневен срок от получаване на протокола работодателят или органът по назначаване следва да отстрани причината за невписването и да подаде отново ЕТЗ. По този начин работодателите или органите по назначаване ще могат да отстранят допуснати от тях грешки при подаваните записи, което ще позволи да изпълняват законовите си задължения и ще осигури достоверността на данните в регистъра на заетостта. Това от една страна е важно за наетите лица, които могат да ползват права въз основа на данните от регистъра, а от друга ще ограничи възможността за трудови спорове.

В съответствие с чл. 63, ал. 1 от КТ в разпоредбата на чл. 12, ал. 3 от Наредбата е предвидено задължение на работодателя да предостави на работника или служителю преди постъпването му на работа копие от протокола с вписани данни за началото на изпълнение на трудовия договор.

В чл. 15 от Наредбата е регламентирано задължението на НАП да осигурява достъп на правоимащите лица, работодателите и органите по назначаване до единния електронен трудов запис. Регламентират се и редът за заявяване на достъпа и начина, по който НАП предоставя данни на лицата. С посочената разпоредба се осигурява изпълнението на изискванията на чл. 347а, ал. 3, 4 и 5 КТ, както и на чл. 110, ал. 3, 4 и 5 от ЗДСл.

2. С § 1 от проекта се предлагат промени в Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж, включително в нейното заглавие. В съответствие с промените в Кодекса на труда в посочената наредба ще се съдържа уредба само на въпросите, свързани с трудовия стаж. С новата ал. 3 в чл. 12 от Наредбата за трудовия стаж, се регламентира, че след 1 юни 2025 г.,

когато влизат в сила промените в КТ, трудов стаж по Кодекса на труда ще може да се установява и с данните, вписани в единния електронен трудов запис на работника или служителя.

Предлага се също така изменение в чл. 9, ал. 4 от Наредбата за трудовия стаж, която регламентира признаването на трудов стаж, когато през отделни месеци на годината са изработени по-малко от работните дин. В разпоредбата се заличават думите „при петдневна работна седмица и на 25 при шестдневна работна седмица“, за да се постигне съответствие с чл. 136, ал. 1 КТ, който установява единствено петдневна работна седмица.

3. С § 3 от проекта се предлага постановлението да влезе в сила от 1 юни 2025 г., откогато влизат в сила и промените в Кодекса на труда. От посочената дата възниква задължението на работодателите да вписват данни в единния електронен трудов запис на работниците и служителите.

II. Очакваните резултати от приемането на проекта на постановление са:

1. Наличие на ясни правила, ред и срокове за вписване на данни в регистър на заетостта, свързани с трудовите и служебните правоотношения.

2. Осигуряване на сигурност на данните, свързани с трудовите и служебните правоотношения и осигуряване на достъп до тях от страна на заинтересованите лица.

3. Намаляване на административната тежест при администрирането на трудовите и служебните правоотношения и обмена на документи.

4. Изпълнение на задължението, регламентирано в разпоредбата на чл. 62, ал. 5 от КТ и чл. 120 от ЗДСл.

5. Осигуряване на съответствие между Кодекса на труда и Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж.

III. Приемането на предложения проект на постановление не налага да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право, тъй като с материята, която регламентира актът, не се хармонизират актове на Европейския съюз.

IV. Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет.

С проекта на акт не се предвиждат допълнителни разходи/трансфери/други плащания, които се предлага да бъдат одобрени по бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет или по сметка за средства от Европейския съюз, за сметка на бюджети по държавния бюджет.

Към проекта на акт е изготвена и приложена финансова обосновка съгласно образеца по приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

V. Проектът на Постановление за приемане на Наредба за реда и данните, необходими за извършване на вписване в регистъра на заетостта е обсъден в Националния съвет за тристранно сътрудничество.

Съгласно чл. 26, ал. 2-4 от Закона за нормативните актове проектът на Постановление за приемане на Наредба за реда и данните, необходими за извършване на вписване в регистъра на заетостта, предварителната оценка на въздействието по чл. 20 от Закона за нормативните актове и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ са публикувани на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика и

на Портала за обществени консултации на Министерския съвет с 30-дневен срок за представяне на становища и предложения.

Проектът на Постановление за приемане на Наредба за реда и данните, необходими за извършване на вписване в регистъра на заетостта е съгласуван в съответствие с чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМ. МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да приеме проекта на Постановление за приемане на Наредба за реда и данните, необходими за извършване на вписване в регистъра на заетостта.

**МИНИСТЪР НА ТРУДА
И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА:**

ИВАЙЛО ИВАНОВ